

Huisvestingsproblemen bij de Gierzwaluw.

Op de in maart 1982 gehouden jaarvergadering van Avifauna kwam ter sprake hoe de situatie was van de Gierzwaluw in Groningen (stad). Aangezien bij deze problematiek ook gemeentelijke instanties betrokken zijn of zullen worden en ik werkzaam ben bij de gemeente Groningen, heb ik toegezegd dit eens te bekijken.

In de afgelopen weken heb ik kontakten gehad met diverse Vogelwerkgroepen (Apeldoorn, Hilversum, Wageningen), de fabrikant van nestkasten en neststenen en met enkele gemeente-ambtenaren o.m. van afd. Stedebouw en afd. Plantsoenen. Ook heb ik langdurig gesproken met Wouter v.d. Weyden, bioloog te Amsterdam, die onderzoek heeft verricht op dit terrein.

Momenteel zijn van slechts twee projecten gegevens voorhanden. Dit betreft dan ook nog hoofdzakelijk gegevens betrekking hebbend op ten eerste de manier van inventariseren (Apeldoorn) en ten tweede de wijze van nestelen (Wageningen). Tot nu toe ligt nog geen enkel gegeven qua broedresultaat op tafel. Dit heeft voornamelijk te maken met het feit dat in ons land nog maar sinds kort daadwerkelijk iets wordt gedaan aan het beschermen van de Gierzwaluw als broedvogel.

Al deze zaken op een rij zettend kan naar mijn mening de volgende konklusie worden getrokken:

Wanneer wij als Avifauna mee willen werken aan de bescherming van de Gierzwaluw, zullen we eerst moeten inventariseren. Dit, omdat het nodig is te weten waar en onder welke omstandigheden de Gierzwaluw broedt. Hierbij moeten we letten op het type dak, de vorm van de pan, de aanwezigheid van goten en steilte van het dak. De vogels hebben namelijk voorkeur voor plaatsen waar ze zich als het ware uit de nestuitgang kunnen laten vallen. Als type dak bestaat voorkeur voor de z.g. mansardedaken = knikdaken. Alhoewel het moeilijk blijkt om de aantallen vast te stellen, lijkt het zinvol om de methode aan te houden zoals in Apeldoorn is gebruikt. Men heeft daar in de periode half juni tot half juli wekelijks het aantal individuen geteld, die tegen de schemering rondvlogen. Deze gegevens vastgelegd per straat. In de stad Groningen zal dit mogelijk per wijk moeten. Deze beide gegevens, bebouwing en aantal vogels, zullen moeten worden gebruikt om de gemeente er van te overtuigen dat ze bij renovatie, nieuwbouw en mogelijk slopen hiermee rekening houdt. Anders zal moeten worden gevreesd dat de Gierzwaluw als stadsvogel verdwijnt.

Vooruitlopend op echte problemen met de Gierzwaluw zijn er in Nederland een aantal mensen zich bezig gaan houden met het plaatsen van neststenen en nestkasten. Zoals vermeld zijn tot nu toe geen broedgegevens beschikbaar. Voor zover bekend is er geen enkel broedgeval geweest. Bovendien zal voor het grootste gedeelte van de geplaatste stenen het broedseizoen 1982 het eerste zijn. Wel zijn er in Dtsland ervaringen opgedaan met de neststenen, reden voor de fabrikant om deze ook in ons land op de markt te brengen (kosten ca. f 40.- per stuk).

Wanneer we neststenen willen plaatsen is het nuttig om met het volgende rekening te houden:

- 1) plaats het liefst enkele stenen bij elkaar (kolonievogel)
- 2) bij voorkeur op plaatsen waar tot nu toe ook Gierzwaluwen aanwezig waren (plaatstrouw)
- 3) de stenen het liefst onder de dakrand plaatsen.

Inmiddels wordt bekeken om bij de gem. Groningen geld beschikbaar te krijgen om ook hier met experimenten te beginnen. In welke vorm dit precies wordt gegoten, is op dit moment nog niet duidelijk uitgewerkt.

Uit bovenstaande zal duidelijk zijn, dat we het komende broedseizoen al zullen moeten gebruiken voor inventarisatiewerk. Zinvol lijkt mij om daarom met enkele belangstellenden een werkgroep te gaan vormen en een ieder te vragen om te tellen, enz. Deze gegevens dan met de werkgroep uit te werken en verder met de gemeente te gaan praten over o.a. bouwtechnische zaken bij renovatie e.d.

J. Sikkens,
Rivierenhof 34,
9725 HB Groningen. tel. 050-250051.

Geraadpleegde literatuur:

Atlas Ned. Broedvogels
Elseviers Broedvogelgids
Inventarisatie van Gierzwaluwen op de Oost-Veluwe
Natura (K.N.N.V.) april 1980: Gierzwaluwnesten
Het Vogeljaar no. 1-1982: Akties voor Gierzwaluwen
Waveka: folder fabrikant.